

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Adam Redzik

w sprawie z protestu wyborczego A.K.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
28 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Adam Redzik Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

A. K. (dalej także: Wnosząca protest), 16 czerwca 2025 r. (data stempla pocztowego) wniosła pismo zatytułowane jako „, protest przeciwko wyborom Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej² w roku 2025 – na podstawie Konstytucji i międzynarodowego prawa publicznego”. Wnosząca protest w treści pisma zawarła zdanie o następującej treści : „Oświadczam, że wybory prezydenckie w 2025 r. n i e zostały zorganizowane i przeprowadzone w Rzeczypospolitej, którą art. 1 Konstytucji definiuje jako „dobro wspólne wszystkich obywateli”. A art. 2 jako

„demokratyczne państwo prawne, urzeczywistniające zasady sprawiedliwości społecznej”.

W stanowisku z 26 czerwca 2025 r. Prokurator Generalny wskazał, że protest nie spełnia warunków określonych w przepisach art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego, gdyż nie odpowiada ustawowemu pojęciu zarzutów protestu wyborczego. W ocenie Prokuratora Generalnego Wnosząca protest nie wykazała, że doszło do naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego, nie wskazała, że ewentualne naruszenia przepisów dotyczyły oddanego przez nią głosu, jak również nie określiła, jaki miało ono wpływ na wynik wyborów. W piśmie, określonym jako protest wyborczy, wyraziła jedynie swoje niezadowolenie ze sposobu rozpoznania przez sądy jej spraw.

Zdaniem Prokuratora Generalnego, podniesione okoliczności uzasadniają zatem pogląd o pozostawieniu protestu wyborczego bez dalszego biegu, jako niespełniającego wymogów ustawowych.

Państwowa Komisja Wyborcza w swoim stanowisku wskazała że przedstawione zarzuty nie dotyczą ustawowych kryteriów do wniesienia protestu oraz stwierdziła, że Wnosząca protest nie przedstawiła żadnych dowodów naruszeń, a jedynie przedstawiła swoje osobiste żale do wymiaru sprawiedliwości, które nie mają nic wspólnego z wyborami Prezydenta RP, a poza tym nie wniosła o unieważnienie wyborów. W opinii PKW protest powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborczy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały zawarte w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (dalej także: k.wyb.) oraz w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

Materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone są w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb. zgodnie z którym przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub
2. naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Zestawienie tego przepisu o charakterze procesowym, z materialnoprawnymi podstawami protestu wyborczego nie pozostawia wątpliwości, że w proteście wyborczym można podnieść tylko takie zarzuty, które przewiduje Kodeks wyborczy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że przedmiotem protestu nie mogą być zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 grudnia 2023 r. I NSW 1093/23; z 14 grudnia 2023 r. I NSW 1222/23, z 14 grudnia 2023 r. I NSW 839/23; z 13 grudnia 2023 r. I NSW 799/23; por. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 listopada 2023 r. I NSW 83/23; z 7 listopada 2023 r. I NSW 86/23; z 30 października 2019 r. I NSW 117/19 z 18 lipca 2019 r. I NSW 39/19).

Sąd Najwyższy zauważa, że konstrukcyjnym elementem protestu wyborczego jest takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw lub naruszeń Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyborów, które poparte są dowodami i wykazują naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu osoby wnoszącej protest.

Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, w przedmiocie protestu o którym mowa w art. 82 § 1 k.wyb. nie mieszczą się ogólnikowe zarzuty sprowadzające się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych, oparte jedynie na kontestowaniu wyników wyborów ogłoszonych przez właściwy do tego organ, na domniemaniach, hipotezach i założeniach o nieprawidłowościach, bez przedstawiania dowodów, które powinny uzasadniać, rzeczywiście potwierdzać zarzut protestu mieszczący się w granicach bezprawności (por. postanowienie

Sądu Najwyższego z: z 7 lutego 1990 r. III SW 93/90, 5 grudnia 2007 r. III SW 63/07 16 lipca 2014 r. III SW 35/14)

Odnosząc powyższe do rozpatrywanego protestu wyborczego, Sąd Najwyższy stwierdza, że nie spełnia on niezbędnych wymogów formalnych. W treści protestu, Wnosząca protest wskazała bowiem okoliczności nie mające związku z przebiegiem wyborów. Tym samym nie sposób stwierdzić, że podniesione przez Wnoszącą protest zarzuty mieszczą się w materialnoprawnym katalogu podstaw protestu wyborczego, o którym mowa w art. 82 § 1 k.wyb.

Okoliczności przywołane przez Wnoszącą protest nie spełniają ustawowych kryteriów wyartykułowanych w treści przepisu art. 82 § 1 pkt 1-2 Kodeksu wyborczego.

Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie posiada kompetencji ani do inicjowania postępowania protestowego z urzędu, ani do formułowania za protestującego zarzutów, ani wreszcie do wskazywania dowodów, na których protestujący opiera swoje zarzuty

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.

[r.g.]